

toto forum jen na několik případů. Činí se rozdíl mezi materiální a formální souvislostí. První znamená souvislost sporných záležitostí dle jich vnitřní podstaty, tak že, pokud o jedné nebylo právoplatně rozhodnuto, o jiné rozepři, která s první dosud nerozhodnutou geneticky souvisí a z téhož důvodu vznikla, může být rozhodováno před tímtež soudem. Žalobce má ve příčině tohoto zvláštního soudu právo volby. (§ 40 jur. nor.). Formální souvislost zakládá se v souvislosti dvou sporných věcí pouze co do průběhu sporu čili formy procesní. Sem náležejí: forum důkazu pro věčnou paměť (viz čl. Důkaz pro věčnou paměť), navrácení ku předešlému právu, žaloby vyzývací, žaloby o dědictví, pokud řízení pozůstalostní ještě skončeno není, forum společníků v rozepři, žaloby vzájemné, žaloby likvidační v konkursu, jakož i formu žaloby, jež má za předmět nároky proti konkursní podstatě (viz dotyčné čl.).

Nová jurisdikční norma (zák. ze dne 1. srpna 1895 ř. z. č. 111 ř. z.) obsahuje pod nápisem »soud hlavního procesu« v § 94 důležitá ustanovení nemalého dosahu ve příčině soudu souvislosti a sice:

1. Žaloby, jimiž se ku platnosti přivádí nárok na nějakou věc nebo právo, je-li o tyto věci spor již mezi jinými osobami zahájen (hlavní intervence), mohou být vzneseny u téhož soudu, až do právoplatného rozhodnutí tohoto procesu.

2. Žaloby zmocněnců procesních nebo zmocněnců ku přijímání spisů pro poplatky a výlohy mohou být podány u soudu hlavního sporu.

3. Dále obsahuje § 91 cit. z. ustanovení, že u soudu reálného se žalobou na uznání práva zástavního může být spojena žaloba na zaplacení pohledávky zástavním právem zjištěné, se žalobou o výmaz práva zástavního žaloba na zjištění, že pohledávka zástavním právem zjištěná neexistuje, jestliže obě žaloby proti témuž žalovanému směřují. Příslušnost tohoto reálného soudu připouští se dle § 95 jmen. z. i tehdy, kdyby tyto soudy dle předpisu o věcné příslušnosti platných nebyly příslušny pro rozhodování o majetkoprávních nárocích, jichž žaloba se domáhá.

Forum contractus (soud smluvní).

I. Pojem a význam.

Kdežto z pravidla žaloba u toho soudu podati se má, v jehož obvodu bydliště žalovaného leží, obsahuje § 43 jur. nor. výjimečné ustanovení, které zní: Bylo-li místo, kde platiti se má nebo kde jiný závazek splniti se má, ve smlouvě výslovně určeno, mohou všechny žaloby ve příčině této smlouvy, ať vztahují se na její splnění, zrušení, nebo ku náhradě škody pro nesplnění, u toho soudu býti podány, kterému by žalovaný podroben byl, kdyby se v tom místě nalézal, kde smlouva splniti se má (soud smluvní — forum contractus, správněji soud splnění — forum solutionis). Slovo »mohou« bylo zvláště vytknuto, poněvadž se žalobci ponechává na vůli vzdáti se práva uděleného jemu § 43 jur. nor. a jiný soud dle ustanovení jur. normy příslušný za pomoc požádati.

II. K odůvodnění příslušnosti tohoto soudu není zapotřebí písemného průkazu, naopak soud místa splnění má žalobu přijati, jen když se v ní tvrdí, že místo splnění výslovně bylo umluveno (výn. min. sprav. ze dne 29. října 1857 č. 22.224 a roz. nejv. s. ze dne 17. června 1857 sb. »Gl. U« č. 387 kn. jud. 22). Je-li příslušnost tohoto soudu odůvodněna, pak platí také pro oba kontrahenty a pro všechny žaloby ze smlouvy dotyčné vyplývající (výn. ze dne 1. října 1889 sb. »Novák« IV, 185). Ovšem

může žalovaný správnost tvrzení žalobcových ohledně fori contractus popřít, a přísluší pak tomuto tvrzení svá dokázati. Popření toto děje se namítnutím nepřislušnosti soudu (§ 40 s. ř.). (Viz čl. Příslušnost soudní.) Nesluší pokládati za výslovné smluvené místo splnění, jestliže toto již zákonem jest stanoveno (§ 905 o. o. z., čl. 324 a 325 obch. z.), aneb jestliže plyne z povahy věci samé (roz. ze dne 8. dubna 1891 sb. »Novák« IV, 360, ze dne 15. května 1885 sb. »Gl. U.« č. 10.576 a jiné). Starší praxis byla částečně opáchnou (roz. ze dne 29. dubna 1884 sb. »Gl. U.« č. 10.008, ze dne 15. února 1870 sb. »Gl. U.« č. 3751 a jiné). Rovněž nedostačí k odůvodnění této příslušnosti slib kupcův, že kupní cenu prodavači třeba i na svůj náklad zašle (roz. ze dne 11. března 1885 sb. »Gl. U.« č. 10.472, ze dne 20. ledna 1874 sb. »Gl. U.« č. 5227 rep. nál. 66), nebo skutečné zaslání části dluhu (roz. ze dne 4. ledna 1876 sb. »Gl. U.« č. 5969, ze dne 7. ledna 1869 sb. »Gl. U.« č. 3232), stačí však slib kupcův, že cenu kupní sám přinese (roz. ze dne 25. října 1889 časop. »Ger. Halle« č. 45 r. 1889). Je-li místo, kde věc se má dodat, výslovně ustanoveno, může také žaloba o zaplacení úplaty za ni u soudu tohoto místa býti podána (roz. ze dne 24. června 1885 rep. nál. 124), a má v tomto směru výraz »k dodání franco X.« stejný význam jako »loco X.« (roz. ze dne 13. března 1889 časop. »Ger. Halle« č. 27 z r. 1889). Ohledně určení místa platebního, jež ve faktuře často se vyskytuje, srovnej čl. Faktura.

Sporna jest otázka, zda-li úmluva placení poštovní dobírkou odůvodňuje forum contractus, a zvláště zda odůvodňuje je pro místo, kde bydlí dlužník, aneb pro místo, kde bydlí věřitel (roz. ze dne 29. dubna 1873 sb. »Gl. U.« č. 5352, ze dne 14. února 1864 sb. »Adl. a Cl.« č. 40, ze dne 18. července 1861 sb. »Gl. U.« č. 1359, ze dne 29. dubna 1874 sb. »Adl. a Cl.« č. 495). Správným bylo by na všechny tyto otázky dáti odpověď zápornou, ježto v domnělé úmluvě toliko způsob placení výslovně určen jest (totiž placení hotovými), nikoli ale místo placení a jelikož okolnost, že obnos zasílá se oprávněnému dobírkou, nestačí, aby odůvodnila příslušnost soudu smluvního. Ovšem může však jinými okolnostmi na př. určením místa, kam věc se má dodat (viz shora), příslušnost soudu smluvního býti odůvodněna.

III. Právo směnečné.

§ 1 říz. ve v. směn. ustanovuje, že žaloba může býti podána také u soudu pro směnečné žaloby místa platebního příslušného. Určení místa platebního na směnce má význam též tehdy, když směnečný závazek dlužníkův zanikl, jelikož také t. zv. žaloba z obohacení ve smyslu čl. 83 sm. ř. u soudu místa platebního podána býti může, avšak nikoliv u soudu příslušného pro žaloby směnečné, nýbrž u obecního soudu civilního (roz. ze dne 17. října 1873, rep. nál. 57, ze dne 1. června 1882 sb. »Czelechowsky« č. 310; roz. ze dne 18. prosince 1889 rep. nál. č. 147).

IV. Nová jur. norma v § 88 zák. ze dne 1. srpna 1895 č. 111 ř. z. ustanovuje:

Žaloby na uznání trvání nebo netrvání smlouvy, na splnění její nebo zrušení, jakož i náhradu škody z nesplnění nebo ne řádného splnění její všešlé, mohou podány býti u soudu toho místa, ve kterém dle písemné smlouvy stran žalovaným plniti se má. Ve smlouvě této musí býti obsaženo, že místem splnění též právo v tomto místě žalovati, jest odůvodněno. Mezi obchodníky zakládá se příslušnost soudu místa splnění též bezzá-

vadným přijetím faktury, která obsahuje doložku, že plnění se má v určitém místě a že v tomto místě též žaloba z obchodu toho podána býti může.

V. Poplatky.

Pokud o námitce nepříslušnosti zvláštní nález vyneseno býti musí (řízení ústní a písemné), podlehá tento, nepřevyšuje-li cena sporného předmětu bez vedlejších povinností 50 zl., pevnému poplatku 1 zl., ve všech ostatních případech 2 zl. 50 kr. Tento poplatek zapravuje se v kolcích (p. s. 103 popl. z.)

Fundus instructus.

I. Pojem.

Fundus instructus nazývá se příslušenství nemovitého statku, kteréž tvoří všechny věci, jež ku provozování řádného hospodářství jsou nutny a které ku stálému užívání statku slouží, tak že s věcí tvoří celek, neztrácejíce při tom své samostatnosti. O. o. z. nazývá příslušenstvím to, co s věcí trvale je spojeno, a stanoví, že sem náleží nejenom přírůstek věci, pokud oddělen nebyl, nýbrž i všechny vedlejší věci, bez nichž nelze věci hlavní užívat, aneb které zákon aneb vlastník ku stálé potřebě hlavní věci určil (§ 294 o. o. z.). Aby pak toto všeobecné ustanovení vysvětlil, dodává zákon dále, že tráva, stromy, ovoce i všechny jiné věci, které ze země povstávají, zůstávají tak dlouho statkem nemovitým, pokud od půdy nebyly odděleny; že ryby v rybníku a divoká zvěř v lese stává se movitým statkem, teprve když se ryby vyloví a zvěř chytne nebo zabije (§ 295 o. o. z.), že dále považují se obilí, dříví, píce a všechny jiné vnesené svršky, jako dobytek, nástroje a nářadí potud za věci nemovité, pokud jich je potřebí ku řádnému provozování hospodářství (§ 296 o. o. z.). Tato ustanovení vysvětliti dlužno z úmyslu zákonodávce, aby řádné provozování hospodářství nebylo ohrožováno a rušeno, neboť vše co jako příslušenství ku věci hlavní náleží, následuje osud věci hlavní. Počet dobytka musí býti v poměru s píčí, která na statku vyrůstá, píce pak a stelivo v poměru ku dobytku, jehož ku vzdělávání pozemků nevyhnutelně je třeba. Pokud se týče nástrojů a nářadí, tu rozhodují po většině místní a kulturní poměry. Vznikne-li pochybnost, nutno požádati o dobrozdání hospodářského znalce. Ku příslušenství statku nenáleží věci, které slouží osobní potřebě držitelově a nikoliv potřebě statku (roz. ze dne 21. ledna 1877 č. 6389). Pokud užívá se pojmu fundus instructus i při staveních, ač to případným není, nutno zmíniti se o předpisu §u 297 o. o. z., dle kterého počítají se ku věcem nemovitým i takové, které na zemi postaveny jsou za tím účelem, aby tam stále zůstaly, jako domy a jiné budovy s vrstvou vzduchu v kolmé čáře nad nimi, dále nejenom to, co v zemi nebo ve zdi upevněno, přinýtováno a hřebem přibito jako kotle na vaření piva, pánve na pálení, kořalky a zazděné skříně, nýbrž i takové věci, které ku stálé potřebě jistého celku jsou určeny jako ku př. studničná vědra, provazy, řetězy, nářadí hasičská a j.

II. Právní důsledky.

Pro příslušenství platí tytéž zásady, které platí pro věc, k níž tato náleží (§ 457 o. o. z.). Příslušenství nemovitosti může pouze s nemovitostí společně býti předmětem exekuce a proto také vztahuje se na ně i exekuční odhad; po případě musí býti fundus instructus z úřední povinnosti sepsán a spolu vydražen (§ 3 zák. ze dne 10. června 1887 č. 74 ř. z. a dvor. dekr. ze dne 7. dubna 1826 sb. z. s. č. 2178). Těchto před-